

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ร้านยาเป็นสถานบริการด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่เป็นที่พึ่งและทางเลือกของประชาชน ในการดูแลรักษาภาวะความเจ็บป่วยเบื้องต้นของตนเองและมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ยาที่ถูกต้องและดูแลรักษาสุขภาพควบคู่กันไปกับการให้บริการด้านยา ตามพระราชบัญญัติยาพ.ศ. 2510 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้จำแนกยาเป็น 3 กลุ่ม คือ ยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ และยาสามัญประจำบ้าน และจำแนกประเภทของร้านขายยาแผนปัจจุบัน ออกเป็น 2 ประเภท คือ ร้านขายยาแผนปัจจุบันประเภท 1 (ขย.1) และร้านขายยาแบบบรรจุเสร็จ (ขย. 2) โดยหลักเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของร้านขายยาแบ่งจากความสามารถในการจำหน่ายยานั้นเอง โดยร้านขายยาแบบบรรจุเสร็จ (ขย. 2) จำหน่ายได้เฉพาะยาสามัญประจำบ้าน และยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่มีไซยาไนด์หรือยาควบคุมพิเศษ โดยมีเงื่อนไขว่ายาที่จำหน่ายในร้าน ขย. 2 นั้นต้องเป็นการจำหน่ายโดยไม่แบ่งออกมาจากภาชนะบรรจุเดิม คือต้องจำหน่ายทั้งแผงหรือขวดเท่านั้น ดังนั้น ในปัจจุบันร้านขายยาแบบบรรจุเสร็จ (ขย. 2) มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขต้องการจะให้ร้านยาประเภทนี้หมดไป โดยการไม่ออกใบอนุญาตให้กับร้านขายยาประเภทนี้ ส่วนร้านยาเดิมจะขายต่อให้กับบุคคลอื่นไม่ได้ต้องเลิกกิจการไปเลย ถ้าไม่ต้องการที่จะประกอบธุรกิจประเภทนี้ ส่วนร้านขายยาแผนปัจจุบันประเภท 1 (ขย.1) นี้จะต้องมีเภสัชกรควบคุมดูแลปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาทำการจึงสามารถขอใบอนุญาตขายยาได้ ปัจจุบันนี้ร้านยามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นทำเลที่ตั้ง การตกแต่งร้าน ราคาขาย เป็นต้น ในปีพ.ศ.2545 โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา (The Community Pharmacy Development and Accreditation) จึงถูกพัฒนาขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กับสภาเภสัชกร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาร้านยาทั่วไปเป็นร้านยาคุณภาพที่ให้บริการที่แตกต่างจากร้านขายยาทั่วไป “ร้านยาคุณภาพ” เป็นร้านยาที่ไม่มุ่งเน้นเฉพาะขายยาแต่เป็นบริการแบบวิชาชีพที่ให้บริการทั้งส่วนของผลิตภัณฑ์ (Product Service) และในส่วนของบริการข้อมูลและข้อแนะนำ (Information Service) ทำให้อร้านยาเป็นสถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ซึ่งเป็นที่พึ่งและทางเลือกของประชาชน ในการดูแลรักษาภาวะความเจ็บป่วยเบื้องต้นของ

ตนเองและมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ยาที่ถูกต้อง และการดูแลสุขภาพควบคู่กันไปกับการบริการด้านยาโดยร้านยาใดมีความพร้อมและสนใจสามารถยื่นความจำนงขอเข้าร่วมโครงการนี้ และทางโครงการจะส่งคณะทำงานมาทำงานมาทำการตรวจสอบและประเมินร้านยานั้นว่า ผ่านเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดหรือไม่ หากทางร้านยาใดผ่านเกณฑ์โครงการกำหนดก็จะได้รับการรับรองว่าเป็นร้านยาคุณภาพ ซึ่งร้านยาที่ได้รับการรับรองว่าเป็นร้านยาคุณภาพนั้นจะได้รับความพิเศษเหนือกว่าร้านยาทั่วไป อาทิเช่น การนำร่องขยายสาขาร้านยาซึ่งทางสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ร่วมกับสภาเภสัชกรรม ได้เลือกร้านยาที่ได้รับการรับรองว่าเป็นร้านยาคุณภาพ เป็นร้านยานำร่องสำหรับการเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค เป็นต้น

ร้านยาคุณภาพจะได้รับการรับรองจากสภาเภสัชกรรม โดยต้องผ่านมาตรฐานร้านยาคุณภาพ 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีองค์ประกอบทางกายภาพที่เหมาะสมและสนับสนุนให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพ โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการให้บริการ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดระหว่างพื้นที่ที่ต้องปฏิบัติการ โดยเภสัชกร และพื้นที่บริการอื่น ๆ มีการจัดหมวดหมู่ของยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และการเก็บรักษาที่เอื้อต่อการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนต้องจัดหาอุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการประกันว่า กระบวนการบริหารจัดการจะเป็นไปตามกระบวนการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ มาตรฐานที่ 3 การบริการเภสัชกรรมที่ดี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการให้บริการเภสัชกรรมบนพื้นฐานมาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรมอย่างมีคุณภาพ และก่อให้เกิดความพึงพอใจเกินความคาดหวังของผู้รับบริการ มาตรฐานที่ 4 การปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบ และจรรยาบรรณ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการควบคุมกำกับให้ร้านยาเกิดการปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมุ่งหมายให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นไปตามจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพ มาตรฐานที่ 5 การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ร้านยาให้บริการแก่ชุมชน ตลอดจนให้เกิดการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินการค้นหา และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องด้านยาและสุขภาพของชุมชนโดยตรง

ตารางที่ 1.1 จำนวนร้านขายยาแผนปัจจุบันและร้านยาคุณภาพ ในประเทศไทย

ปี พ.ศ.	จำนวนร้านยา แผนปัจจุบัน	จำนวนร้านยาคุณภาพ		
		จำนวนส่วนเพิ่ม	จำนวนสะสม	ร้อยละของร้าน ยาทั้งหมด
2548	8,801	101	101	1.15
2549	8,858	35	136	1.54
2550	10,019	77	213	2.13
2551	10,063	108	321	3.19
2552	11,529	40	361	3.16

ที่มา : กองควบคุมยา และสภาเภสัชกรรม (2552)

เริ่มโครงการในปีพ.ศ.2548 ได้มีร้านยาสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 248 ร้าน จากร้านยาในประเทศไทยทั้งหมด 8,801 ร้าน แต่ได้รับการรับรองจากสภาเภสัชกรรม 101 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 1.15 จำนวนร้านยาทั้งหมดในประเทศ และคิดเป็นร้อยละ 40.73 ของร้านยาที่สมัครเข้าร่วมโครงการและตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปีพ.ศ.25 52 มีเพียงจำนวน 361 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 3.16 ของจำนวนร้านยาทั้งหมดในประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.2 จำนวนร้านยาคุณภาพในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย

ภาค	จำนวนจังหวัด	ร้านยาคุณภาพ	
		จำนวน	ร้อยละ
เหนือ	17	33	9.14
กลาง และ ตะวันตก	21	65	18.01
ตะวันออก	4	33	9.14
ใต้	14	48	13.30
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19	55	15.24
กรุงเทพมหานคร	1	127	35.18
รวม	76	361	100.00

ที่มา : สำนักงานโครงการพัฒนาร้านยา สภาเภสัชกรรม (2552)

ตารางที่ 1.3 จำนวนร้านยาคุณภาพในภาคเหนือ

จังหวัด	ร้านยาคุณภาพ		จังหวัด	ร้านยาคุณภาพ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
เชียงใหม่	11	33.33	พิษณุโลก	7	21.21
นครสวรรค์	5	15.15	เชียงราย	4	12.12
แพร่	2	6.06	ตาก	1	3.03
ลำพูน	1	3.03	พะเยา	1	3.03
เพชรบูรณ์	1	3.03			

ที่มา : สำนักงานโครงการพัฒนาร้านยา สภาเภสัชกรรม (2552)

หมายเหตุ จังหวัดกำแพงเพชร ลำปาง สุโขทัย แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี อุตรดิตถ์ น่าน และพิจิตร ไม่มีร้านยาคุณภาพ

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองใหญ่ของภาคเหนือตอนบน และเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการศึกษา เทคโนโลยี วัฒนธรรม รวมถึงด้านเศรษฐกิจ และในปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การส่งออก และการท่องเที่ยว จึงมีนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศเข้ามาลงทุนจำนวนมาก เพื่อรองรับกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจร้านยาเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีการขยายตัวเช่นกัน เดิมธุรกิจร้านยาจะมีลักษณะเป็นร้านเดี่ยว ซึ่งมีเจ้าของการเป็นผู้ดำเนินงานทั้งหมด จึงเป็นผู้รับส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด การแข่งขันน้อย และเน้นสินค้าประเภทยาและอุปกรณ์การแพทย์ แต่ในปัจจุบันธุรกิจร้านขายยามีการเปลี่ยนแปลงโดยได้รับอิทธิพลจากประเทศทางตะวันตก ให้มีลักษณะ Modern Trade คือ ร้านยาทันสมัย แหล่งรวมของสินค้าเพื่อสุขภาพทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย ยา อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องมือทางการแพทย์ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โดยนักลงทุนมี 2 กลุ่ม คือ นักลงทุนในประเทศ ได้แก่ ธุรกิจร้านยาในรูปแบบ chain stores คือเจ้าของธุรกิจคนเดียว แต่มีการขยายสาขา เช่น ฟาม่าชอยซ์ เฟิสต์ดรัก ฟาม่าเวย์ ฟาม่าดรัก เป็นต้น หรือ ธุรกิจร้านยาในรูปแบบแฟรนไชส์ คือวิธีการหนึ่งในการขยายตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายของธุรกิจ โดยผ่านผู้ประกอบการอิสระที่ได้รับสิทธิเครื่องหมายการค้า และ ซึ่งถ้ายังไม่ได้เป็นเจ้าของสิทธิถือว่าไม่ถูกต้อง ต้องไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และมีรูปแบบวิธีดำเนินธุรกิจในทุกๆสาขาให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เช่น ฟาซิโน เซฟดรัก เป็นต้น และธุรกิจร้านยาของนักลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ บิวท์ส วัตสัน เป็นต้น

ตารางที่ 1.4 จำนวนและประเภทของร้านยาแผนปัจจุบันในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.	ร้านเดี่ยว (ร้าน)	ร้านขายยาแบบเครือข่าย (ร้าน)				รวม (ร้าน)
		Chain stores	แฟรนไชส์	ต่างชาติ	รวม	
2548	100	40	1	7	48	149
2549	111	42	2	8	52	163
2550	119	48	2	9	59	178
2551	130	52	2	11	65	195
2552	141	63	3	12	78	219

ที่มา : ฝ่ายงานคุ้มครองผู้บริโภค สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ (20 มกราคม 2553)

จังหวัดเชียงใหม่มีร้านยาคุณภาพ 11 ร้าน ได้แก่ สถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชน ม.เชียงใหม่ ร้านเอ็ม.ฟาร์ม ร้านอาร์.เอ็กซ์.ฟาร์ม ร้านศาลายา ร้านฟาสซิโน สาขาสวนดอก ร้าน ฟาร์มช้อยซ์ สาขาสถานีรถไฟ ร้านบู๊ทส์ สาขาภาคสวนแก้ว ร้านบู๊ทส์ สาขาการ์ฟูร์ เชียงใหม่ ร้านบู๊ทส์ สาขาเซ็นทรัลแอร์พอร์ตพลาซ่าเชียงใหม่ ร้านบู๊ทส์ สาขาท่าแพ และร้านบู๊ทส์ สาขาบิ๊กซี หากจะเห็นได้ว่าสัดส่วนของร้านยาคุณภาพในจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของจำนวนร้านยาคุณภาพของภาคเหนือทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 3.05 จำนวนร้านยาคุณภาพในประเทศทั้งหมด แต่ในขณะเดียวกันจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนร้านขายยาแผนปัจจุบันมากที่สุดของภาคเหนือ จำนวน 386 ร้าน และเมื่อเทียบสัดส่วนระหว่างร้านยาคุณภาพและร้านยาแผนปัจจุบัน มีจำนวนร้านยาคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 2.85 ของจำนวนร้านยาแผนปัจจุบันทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนของร้านยาคุณภาพน้อยมาก ทั้งที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ และ เป็นศูนย์กลางในด้านในต่างๆ เทียบเท่ากรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ศึกษาสนใจว่าเหตุใดจึงมีร้านยาที่เข้าร่วมโครงการน้อยและแนวทางการเป็นไปได้ของร้านยาคุณภาพ จะเกิดขึ้นตามสภาเภสัชกรรมกำหนด โดยผู้ศึกษาจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ศึกษาต้นทุนส่วนเพิ่มและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ ตามโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพยาร้านยาของสภาเภสัชกรรม และ (2) ศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาตรฐานร้านยาคุณภาพ เพื่อเป็นการตัดสินใจในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพ รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการตัดสินใจในการ

เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสภาเภสัชกรรมและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
นำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้เป็นแนวทางที่จะพัฒนาร้านยาให้เป็นร้านยาที่มีคุณภาพตามหลัก
สากล มีการปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายหรือสภาเภสัชกรรม รวมทั้งได้รับความรู้ที่จะดูแลยาที่
จำหน่ายให้มีคุณภาพที่ดีเสมอและสามารถให้คำแนะนำแก่ประชาชนได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาด้านทุนส่วนเพิ่มและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ ตาม
โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยาของสภาเภสัชกรรม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อ
ข้อกำหนดมาตรฐานการรับรองคุณภาพร้านยา 5 มาตรฐาน ตามสภาเภสัชกรรมกำหนด และการ
ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา
ของสภาเภสัชกรรม

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. รู้ถึงต้นทุนส่วนเพิ่มและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ ตาม
โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยาของสภาเภสัชกรรม เพื่อช่วยในตัดสินใจในการเป็นร้าน
ยาคุณภาพรวมถึงเตรียมพร้อมของร้านยาในอนาคต
2. สามารถนำความคิดเห็นและทัศนคติของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ในข้อกำหนดมาตรฐานการรับรองคุณภาพร้านยา ตามสภาเภสัชกรรมกำหนด
เพื่อให้สภาเภสัชกรรมปรับปรุงในข้อกำหนดมาตรฐานการรับรองคุณภาพร้านยา และให้ร้านยามี
ความเตรียมพร้อมในการปรับปรุงและพัฒนาร้านต่อไป
3. สามารถนำข้อเสนอแนะในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา
เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสภาเภสัชกรรมหาแนวทางต่างๆ ที่จะเกิด
ร้านยาคุณภาพต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก ศึกษาต้นทุน
ส่วนเพิ่มและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มในการเข้าร่วมเป็นร้านยาคุณภาพ ตามโครงการพัฒนาและ
รับรองคุณภาพร้านยาของสภาเภสัชกรรม จากร้านยาคุณภาพที่ได้รับรองจากสภาเภสัชกรรม

ประเภทร้านยาเดี่ยว เนื่องจากมีจำนวนประชากรมากที่สุด และส่วนที่สอง ศึกษาทัศนคติของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานและเป็นเจ้าของสถานประกอบการร้านยา ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อข้อกำหนดมาตรฐานการรับรองคุณภาพร้านยา และการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ รวมถึงข้อเสนอแนะในการตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา ของเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา

1.5 นิยามศัพท์

ร้านยาแผนปัจจุบันขย. 1 หมายถึง ร้านขายยาแผนปัจจุบันประเภท 1 ที่มีเภสัชกรควบคุมดูแลปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาทำการ สามารถจำหน่ายยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ และยาสามัญประจำบ้าน รวมถึงอุปกรณ์การแพทย์ และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ร้านยาแผนปัจจุบันขย. 2 หมายถึง ร้านขายยาแบบบรรจุเสร็จ จำหน่ายได้เฉพาะยาสามัญประจำบ้านและยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่มีไซยาไนด์หรือยาควบคุมพิเศษ โดยมีเงื่อนไขว่ายาที่จำหน่ายในร้านขย.2 นั้นต้องเป็นการจำหน่ายโดยไม่แบ่งออกมาจากภาชนะบรรจุเดิม

ร้านยาทั่วไป หมายถึง ร้านยาแผนปัจจุบัน 1 ตรวจสอบและรับรองโดยฝ่ายงานคุ้มครองผู้บริโภค สาธารณสุขจังหวัด

ร้านยาคุณภาพ หมายถึง ร้านขายยาที่ไม่มุ่งเน้นเฉพาะขายยาแต่เป็นบริการแบบวิชาชีพที่ให้บริการทั้งส่วนของผลิตภัณฑ์ (Product Service) และในส่วนของบริการข้อมูลและคำแนะนำ (Information Service) ทำให้ร้านยาเป็นสถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิซึ่งเป็นที่พึงและทางเลือกของประชาชนที่ได้ โดยได้รับการรับรองจากสภาเภสัชกรรม ในโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยา ตรวจสอบและรับรองคุณภาพโดยสภาเภสัชกรรม

ยา (Medicine) หมายถึง ผลิตภัณฑ์หรือสารเคมีที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของขบวนการทางพยาธิวิทยาซึ่งทำให้เกิดโรค ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ได้รับยา เน้น การรักษาโรค

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Supplement Products) หมายถึง ผลิตภัณฑ์หรือสารเคมีที่กินเพื่อเสริมอาหารหลักที่เรากินตามปกติ ช่วยเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรง ทดแทนสารอาหารที่ร่างกายบกพร่อง และ ป้องกันโรค เน้น การป้องกันโรค